

Szocreál

PAPP DÉNES

1962. szeptember 16-án vettem meg Bakony márkájú borotvapengefenő készülékemet, amely háromoldalú átlós fenőprizmával rendelkezett. A fenőprizma két oldala speciális kő, a harmadik pedig bőr volt. Ezután egyenesen a lakásomra siettem; egy társasházban laktam, melyet rabok és állástalan filozófiatanárok építettek. Útközben nem követtek, erről meggyőződtem. Nehezebb feladatnak bizonyult észrevétlenül bejutnom a házba, többen visszapillantó tükröt szereltek közvetlenül az ablakuk elé. Amikor végre magamra zárhattam a lakás ajtaját, első dolgom volt duplán ráfordítani a kulcsot. Némi gondolkodás után rátoltam a reteszt, befűztem a láncot és aktiváltam a hevederzárát is. A Május 1. Ruhagyárban készült szövetkabátom és csehszlovák Tonak kalapom a fogasra akasztottam, mindig szerettem a jó minőségű, egyszerű és elegáns ruhadarabokat.

Kicsomagoltam a vásárolt árut, felnyitottam mélyvörös, műbőrnek látszó dobozát, kivettem belőle a készüléket és az asztalra tettem. A használati utasításban az állt, hogy a szerkezet önműködő, ez persze nem volt igaz. Elővettem angol gyártmányú Wilkinson zseilettpengémet, a gépben lévő kis szánkóba helyeztem, majd fenni kezdtem. A szánkát a fekete kövön hétszer, a zöld kövön tizenegyszer, majd a bőrön tizenhétszer mindkét irányban ütközőig toltam. Ezzel kész is volt.

Kibújtam szvetteremből, feltúrtem az ingujjam könyékig. Amikor a zsebeimet ürítettem, a nadrágomból egy pénzérme esett ki, ötven centimes. Lehúztam a vécén hamis útlevellemmel együtt. Aztán a hálószobába mentem, ahol az előző esti pártrendezvény után fölszedett szajha feküdt, ugyanúgy,

ahogy reggel hagytam. Az éjjeliszekrényen fecskendő és morfiomos szelence, mellette két levél. Az egyik borítékban katonai behívóm, másikban távoli jegyesem szerelmesen vágyakozó sorai. Még mindig huzatos volt a fejem a konyaktól, odatettem egy kávé. A fürdőszobában bekapcsoltam az átfolyó rendszerű gáz-vízmelegítőt, és megnyitottam a kád fölötti csapokat. A kávéfőző halkán kotyogott, otthonos illat terjengett a levegőben. A vízbe gyógynövényes fürdősót szórtam. Apró csészébe töltöttem a feketét, egyetlen kockacukorral ízesítettem. Miután megittam, beültem a forró, enyhén zöld színű fürdővízbe és elővettem a frissen fent pengét. Hosszában végighasítottam az alkarom és a combom belső oldalát. A többire nem emlékszem.

Egy pohár víz

Nem a hőség, a szomjúság. Egy pohár hús szódára vágytam és egy kis nyugalomra, hogy működése közben láthassam azt a gondolatot, mely egy ideje nem hagyott nyugodni.

A városi forgatagból egy mellékutcába lépve ódon borozót kerestem, mindhiába. Amit találtam, egy régimódi presszó volt, benne minden távoli és ismerős. A fakőezüst színű, lemezborítású pult, a csavaros fagyit készítő gép égnek meredő karjai, a sörcsap totemoszlopa, egy óriás tükör előtt pedig az italok és csokoládék oltára.

A középkorú csaposnő szintén ismerős volt, kábán nyugodt, de tetterős megjelenésével, arcán látni véltem, ahogy az évek során hozzánő a helyhez és lassan elválaszthatatlan lesz tőle, titkok tudójává válik, aki az udvarlást kötelességből fogadja, a szerelmi vallomásokat reflexből kikacagja, és aki kacér is, de szintúgy bánatos, mert valaha ő is szeretett, mielőtt itt mindenki anyja és asszonya, szentje és kurvája lett.

Borsodi vizet rakott elém, félliteres üvegben, egyszerű pohárral, összeszorult a torkom gyerekkorom ennyi díszlete láttán. Tapintatosan magamra hagyott az enyhén sós vízzel és a buborékok meditatív hangjával.

Nagyon sokáig ültem így ott, anélkül, hogy egy kortyot is ittam volna. Nem tudtam, szomjúságom honnan fakad, mire irányul.

Ahogy így révedeztem tompán, egy egész sereg ember hömpölygött be az ajtón, a férfiak ingben, öltönyben, a nők hosszú vagy rövid szoknyában, pillékönnyű blúzban, esetleg nyári kosztümben. Alkohol, izzadság és parfümök szagát keverte lassan a plafonról lelógó ventilátor. Mindenki viháncolt, trécselt, összességében laza, de kulturált jókedv uralkodott. Döbbsenten tapasztaltam, hogy ugyanúgy ülök ott, a söntés előtti széken, bámulom a buborékokat a pohárban, és semmi más nem érdekel, hogy tulajdonképpen nem érzek semmit, bár minden olyan ismerős, ezek az emberek is, és a helyzet, mintha arra emlékeznék már, ami éppen most történik. A társaság italt rendelt, cigarettázott, volt, aki elment, érkeztek is páran, tovább örvénylett a kavalkád.

Ekkor egy férfi ült mellém, sokáig nem szólt, csak figyelte mozdulatlanságom, és semmibe vesző tekintetem. Mindent jól láttam azonban, bár nem néztem sehová, minden távolinak és ismerősnek tetszett, mintha életem folyását szemlélném idegenül, a beavatkozás lehetetlenségének biztos tudatában.

Örülnie kéne, mondta a férfi és nevetett hozzá. Képtelen voltam megszólalni, ugyanakkor eltökéltem, hogy nem válaszolok. Minden jól alakul, folytatta, már mindent megszerveztünk, csak hátra kéne dőlnie és élveznie, de úgy tűnik, erre egyelőre képtelen. Az élete jó irányba halad, és semmit sem kell tennie ezért. Éppen elég, ha elfogadja.

Nagyon is tudtam, miről beszél, úgy véltem, eljött hozzám a régóta várt testet öltött gondolat. A mulatozó csoportból többen odajöttek és megveregették a vállamat, gratuláltak. Kezdett nem tetszeni ez az egész, nem bírtam tovább szó nélkül. Kik ezek, kérdeztem. De mintha abban a pillanatban tudtam volna a választ. A násznép, válaszolta és vigyorgott. Nekem ehhez semmi közöm, mondtam és éreztem, hogy valami megmozdul bennem. Felegyenesedtem a széken, és olybá tűnt, mintha kormányt elengedve bicikliznék. Már tudtam, hogy a vőlegény én vagyok.

Ennek az egésznek semmi értelme, buggyant ki a számon. A férfi kajánul mosolygott, nagyon távoli és borzasztó ismerős volt ez a mosoly. Majd az ajtó felé mutatott, ahol a szűrt fény fátyolában egy árnyalak vált láthatóvá, lassan lépdelt le a lépcsőn, uszályát maga mögött húzva. Fedett és lehajtott fővel érkezett, talpig fehérben, kétségtelenül menyasszony kinézete volt.

Kérem, hagyják abba, kiáltottam. Hatalmas üdvörlégás tört ki a presszóban, vállukra kaptak és pezsgővel locsoltak, a fehér ruhás nőt ölbé kapták, úgy pörgették, míg szédülve és énekelve le nem roskadtak az asztalokhoz. Mindeközben próbáltam meglesni a titokzatos menyasszonyt, szemébe nézni legalább, de örökösen elfordította fejét, egész viseletével

rejtette magát. Kíváncsiságom egyre nőtt, erőszakos lettem idegességemben, lökdösődni és pofozkodni voltam kénytelen, hogy az akaratom ellenére lett asszonyom közelébe férközzem, csak azért, hogy megtudjam róla, kicsoda.

Aztán egyszer csak ott állt előttem szelíden, hagyta fölemelni a homlokától az álláig érő csipkehálót, mint valami hályogot, és akkor megláttam, hogy a nőnek egyáltalán nincsen arca. Mi tagadás, meglepődtem, ugyanakkor visszatért nyugalmam is. Ezután lassan a pulthoz sétáltam és megittam a vizet, majd mindent és mindenkit otthagytam. Később, jó pár utcával arrébb jutott eszembe, hogy elfelejtettem fizetni.

